Inspreektekst gemeenteraad Duiven

D.d. 24 juni 2025

Geachte raadsleden, geachte voorzitter,

Dank u wel dat ik vandaag de gelegenheid krijg om in te spreken over de voorgenomen bezuinigingen die Kunstwerk! treffen.

De bibliotheek voert vijf wettelijke taken uit, namelijk: kennis en informatie ter beschikking stellen, mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie, lezen en literatuur bevorderen, ontmoeting en debat organiseren en kennis laten maken met kunst en cultuur. Deze taken zijn essentieel voor het vervullen van de publieke taak van de bibliotheek.

Dat betekent dat we helpen met het invullen van digitale formulieren via het Informatiepunt Digitale Overheid, taalcursussen bieden, stimuleren van ontmoetingen en gesprekken. Ook op scholen en in de kinderopvang speelt de bibliotheek een belangrijke rol.

In Duiven kan 12% van de inwoners niet goed lezen en schrijven, en nog meer mensen hebben moeite met digitale ontwikkelingen. Ondertussen beïnvloeden algoritmes steeds vaker hoe we de wereld zien.

De bibliotheek is een essentiële voorziening die steeds meer overheidstaken uitvoert. Daarom wordt de huidige wet omgezet in een zorgplicht, zodat iedereen, ongeacht woonplaats of inkomen, toegang heeft tot een volwaardige bibliotheek. Bibliotheken dragen bij aan persoonlijke ontwikkeling, onderwijs, cultuur, sociale samenhang en de strijd tegen laaggeletterdheid. Daarbij zijn ook normkaders vastgesteld.

Voor Duiven betekent dat een norm van € 24,- per inwoner. Mede dankzij rijkssteun zijn we gegroeid van € 12,- naar € 18,-, maar we zijn er nog niet. We hebben na jarenlange bezuiniging een enorme inhaalslag te maken.

Tegen deze ontwikkelingen in stelt de gemeente Duiven een bezuiniging voor, terwijl er juist een extra investering nodig is. Dit staat haaks op de afspraken binnen het stelsel.

Wat betekent dat concreet? Bij een bezuiniging kan de bibliotheek minder doen:

- Minder ondersteuning bij lezen, taal en digitale vaardigheden
- Minder activiteiten voor kinderen, jongeren en ouderen
- Kortere openingstijden en minder toegang tot hulp en informatie
- Minder samenwerking met scholen en kinderopvang
- Juist de mensen die het hardst steun nodig hebben, staan dan in de kou

Mijn oproep aan u is helder: draai deze bezuiniging terug, u kunt niet anders. Investeer in de bibliotheek. Alleen zo kunnen we de wettelijke taken uitvoeren en bouwen aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Daarnaast hebben we onze bijdrage dit jaar ook al geleverd als het gaat om muziekeducatie in de scholen met een korting van 10%. Er staat wederom een korting van 10% op stapel. Daarmee kunnen we nooit de doelstellingen van een doorgaande leerlijn behalen, zoals vastgesteld in het muziekakkoord. Muziek is een verplicht vak binnen het onderwijs, wij leggen hiervoor de basis met alle scholen. Ik heb hier vorig jaar ook al over ingesproken. Indien er in 2027 weer 10% vanaf gaat, kunnen de lessen niet meer op deze wijze of aan iedere school worden aangeboden.

De muziekschool is al wegbezuinigd, waardoor doorstroming voor kinderen nauwelijks meer mogelijk is. Het wordt zo wel een hele cultuurarme gemeente.

Het wordt eentonig, maar ook een bezuiniging van 10% op het Liemers museum heeft groot effect. Hoe ingewikkeld gaat het worden om binnen alle activiteiten op scholen en de bijdrage aan het museum om het Liemerse verhaal te blijven vertellen? Dit is een collectieve afspraak. Zegt u het maar wat moet er af? We werken integraal binnen onze organisatie en de gemeenten. En het gaat om slechts een bijdrage van € 0,83 per inwoner.

Tot slot, het afgelopen anderhalf jaar hebben we samen met Santé Partners, de Ogtent en de gemeente hard gewerkt om te komen tot een plan om slim in te zetten op het voorliggend veld. Om zo problemen in een later stadium te voorkomen. De hoogste kosten zitten in de zorg met een sterk voorliggend veld kunnen we op termijn de zorg ontlasten. We hebben hier heel wat gesprekken en sessies over gehad en willen de samenwerking versterken. Dit hebben we jongstleden nog gezamenlijk gepresenteerd.

Maar de huidige bezuinigingsvoorstellen staan hier recht tegenover. Per organisatie een forse bezuiniging waardoor we weer intern oplossingen moeten zoeken en moeten snijden. Dat gaat ten koste van de integrale visie die we voorstaan. Waarom hebben we dit gedaan als we geregeerd worden door korte termijn visie? Hiermee gaan we de maatschappelijke opgaves niet oplossen.

Ik roep u op: bezuinig niet op de bibliotheek, het muziekonderwijs en het museum. Stop de uitholling van de voorzieningen die onze samenleving sterker maken. Investeer in het voorliggend veld en geef ons de ruimte en vertrouwen om samen structureel te werken aan een leefbaar en gezond Duiven.

Dank u wel!

Vriendelijke groet,

Bert Frölich
Directeur-bestuurder
Kunstwerk!